

Muistio

2.2.2021

VN/26657/2020
VN/26657/2020-MMM-13

Lausuntoyhteenvedo luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kalatalousalan yrityksille myönnettävistä kehittämisavustuksista vajaasti hyödynnettyjen kotimaisten kalojen käytön lisäämiseksi

Kalatalousalan yrityksille suunnatulla tilapäisellä kehittämisavustuksella pyritään vauhdittamaan vajaasti hyödynnettyjen kotimaisten kalojen elintarvikekäytön lisäämistä. Ehdotuksen mukaisilla toimilla pyritään edistämään kalatalouden arvoketjun ulospääsyä koronakriisistä nopeuttamalla uusien kotimaisten kalatuotteiden markkinoille tuloa ja kotimaisen kalan markkinoiden elpymistä.

Lausuntoja luonnoksesta pyydettiin ajalla 4.12.2020–15.1.2021. Määräaikaan mennessä saapui yhdeksän lausuntoa. Lausunnon toimittivat: Aktion Österbotten r.f., ympäristöministeriö, Päivittäistavarakauppa ry, Suomen luonnonsuojeluliitto (SLL), Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL), Varsinais-Suomen, Pohjois-Savon ja Lapin elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) ja Selkämeren ja Pyhäjärven kalatalousryhmä. Valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö lausuiivat, että heillä ei ole lausuttavaa asiassa. Lisäksi määräajan jälkeen lausunnon toimitti Sisä-Suomen kalatalousryhmä. Lausunnot ovat kokonaisuudessaan luettavissa hankkeen asiakirjoista hankeikkunassa (<https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM073:00/2020>).

Kaikki lausunnonantajat pitivät ehdotusta kannatettavana. Hyvänä pidettiin muun muassa jatkuvuuden vaatimusta, investointien sisällyttämistä hyväksyttäviin kustannuksiin sekä sitä, ettei kehittämisavustusta ole rajattu yrityskoon mukaan. Ympäristöministeriö huomautti, että riittävä kestävyys seuranta tulee huomioida. Päivittäistavarakauppa ry huomautti, että avustuksen enimmäismäärä voi tulla yrityksille nopeasti vastaan, mikä vähentää avustuksen hyödynnettävyyttä.

Useampi lausunnonantaja kiinnitti huomiota asetuksen soveltamisalaan. Aktion Österbotten r.f. ehdotti soveltamisalan laajentamista koskemaan myös yhdistyksiä sekä yleishyödyllisiä ja julkisia toimijoita. ELY-keskukset pyysivät tarkennusta kalatalousalan yrityksen määritelmään. Lisäksi Selkämeren ja Pyhäjärven kalatalousryhmä pyysi selvennystä siihen, voiko käytön lisääminen kohdistua myös muun kuin elintarvikekäytön lisäämiseen, kun taas SLL ehdotti lausunnossaan elintarvikekäytön tarkentamista ja rajaamista. Kehittämisavustuksilla halutaan tukea nimenomaan yritysälähtöistä toimintaa, jonka seurauksena markkinoille tulisi uusia tuotteita kotimaisesta kalasta. Näin tuettaisiin kalataloussektorin elpymistä koronakriisistä. Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta (EMKR) voidaan tukea muiden toimijoiden, kuten yhdistysten sekä yleishyödyllisten ja julkisten toimijoiden, kehittämishankkeita ja tällä kehittämisavustuksiin varatulla rahoituksella halutaan välttää päällekkäisyyttä EMKR:n kanssa. Koska rahoitusta on rajoitetusti käytössä, asetuksen soveltamisalaa ei ole tarkoituksenmukaista laajentaa koskemaan muita kuin elintarvikealan yrityksiä. Tärkeää on kuitenkin selvittää, että yritysten ei tarvitse olla päätoimialtaan kalatalousalan yrityksiä, vaan myös muille elintarvikealan yrityksille halutaan antaa mahdollisuus kehittää uusia ideoita. Asetusta tarkennetaan siten, että termi kalatalousalan yritys korvataan yrityksellä ja asiaa selvennetään vielä perusteluissa.

Hyväksyttävien kustannusten osalta asetukseen tehdään muutoksia ELY-keskusten ehdotuksen pohjalta. Oman työn arvo ja osuus otetaan huomioon asetuksessa. ELY-keskukset ja Selkämeren ja Pyhäjärven kalatalousryhmä lausuiivat investoinneista hyväksyttävinä kustannuksina. ELY-keskukset pyysivät tarkennusta investointien tukemisen ehtoihin. Selkämeren ja Pyhäjärven kalatalousryhmä ehdotti useamman kuin yhden määräaikaisen haun järjestämistä sekä priorisointia siten, että ”erilliseen kehityshankkeeseen liittyvät tai sellaisessa määritetyt

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo@mmm.fi

investointikustannukset painotetaan tavoitteisiin, oletuksiin tai väittämiin perustuvia kustannusarvioita tärkeämmiksi”. Avustuksilla ei ole tarkoitus tukea alan ns. normaaleja investointeja ja tämä selvennetään myös asetustekstiin ja perusteluihin. Rahoitettavan investoinnin tulee olla olennainen osa kehittämishanketta ja myös investoinnin uutuusarvolla on merkitystä. Kahden määräaikaisen haun järjestäminen ei ole tarkoituksenmukaista ottaen huomioon rahoituksen rajallinen määrä sekä valtion budjettitaloudelliset rajoitteet.

Asetuksen voimassaolon osalta ELY-keskukset ovat tulkinneet, että hakumenettely ja päätöksenteko tulisi toteuttaa asetuksen voimassaolon aikana mutta maksatuksia voitaisiin tehdä vielä asetuksen voimassaolon jälkeen ja pyysivät selventämään asiaa asetukseen tai perustelumuihin, mikäli näin ei ole. Selkämeren ja Pyhäjärven kalatalousryhmä toivoi, että rahoitusta osoitettaisiin myös vuodelle 2022. Myös ETL toivoi tulevaisuudessa uutta rahoituskierrosta. Tulevaisuudessa EMKR:n uudella ohjelmakaudella mahdollistetaan yritysveroisten kehittämishankkeiden rahoittaminen, jolloin erillisrahoitusta ei jatkossa tarvittaisi. Nyt käsillä olevan rahoituksen osalta asetuksen voimassaoloaika pidennetään vuoden 2022 loppuun saakka, mikäli lopullinen valtiontuen peruste sen mahdollistaa. Koska kyseessä on kolmivuotinen siirtomääräraha, jonka käyttöoikeus päättyy vuoden 2022 lopussa, tulee avustukset olla myös maksettu avustuksen saajille tähän mennessä. Voimassaoloajan pidentäminen on perusteltua, sillä ei ole olemassa tarkkaa aikataulua siitä, milloin komissio saa Suomen tekemän valtiontuki-ilmoituksen käsiteltyä ja hakumenettely päästään aloittamaan. Voimassaoloajan pidennys vuoden 2022 loppuun mahdollistaa kehittämishankkeiden rahoittamisen ja toteuttamisen asetuksen voimassaoloajan aikana. Voimassaoloaika voidaan joutua vielä muuttamaan valtiontuki-ilmoituksen käsittelyjen edetessä.